

Fővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.402/2008/4.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Égerer László ügyvéd (1123 Budapest, Csörsz u. 13. fsz. 4. szám) által képviselt felperesnek a Szász Ügyvédi Iroda (1055 Budapest, Szent István körút 9. III/4. szám, ügyintéző: dr. Szász Tibor ügyvéd) által képviselt alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. június 5-én kelt 10.G.40.518/2005/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.503.609 (Hétmillió-ötszázháromezer-hatszázkilenc) forint tőkét és ezen összeg után 2004. október 29. napjától a kifizetés napjáig járó évi 11 % mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 976.352 (Kilencszázhetvenhatezer-háromszázötvenkettő) forint első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy az adóhatóság külön felhívására fizessen meg az államnak 341.844 (Háromszáznegyvenegyezer- nyolcszáznegyvennégy) forint eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Bíróság a 2008. június 5-én kelt 10.G.40.518/2005/19. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 240.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperes építőanyagok forgalmazásával foglalkozik és építőanyagot szállított az alperes által kivitelezett építkezésekre. A felperes alkalmazottja F. M. átíró füzetben regisztrálta a kiszállított árut és annak értékét. A felperes az áruszállításról szállítólevelet nem állított ki, az áru átadás-átvételét igazoló bizonylat nem készült. Az alperes az anyagszállítások ellenértékének előlegeként 250.000 forintot fizetett meg a felperesnek. A felperes 2004. október 5-én összesen 7.939.041 forintról állított ki számlákat az alperes felé. Az alperes a számlában szereplő összeg és az előleg különbözeti összegét, 7.689.051 forintot nem fizette meg. Az alperes 2004. október 6-án felperesnek olyan levelet küldött, amelyben korábbi szóbeli megbeszélésre hivatkozva írásbeli ajánlatot tett a felek közötti jövőbeni együttműködésre. Ennek keretében az alperes 35 %-os tulajdonrészt kívánt szerezni a felperesi társaságban úgy, hogy a szavazati arány eltért volna a tulajdoni hányadtól, az alperes 76 %-os szavazati többségre tartott igényt. A felek megállapodást kötöttek volna egymással, az alperes egyik beruházásának kizárólagos anyagbeszerzője a felperes lett volna. A felperes az ajánlatot nem fogadta el. A felperes - jogi képviselőjének közreműködésével - 2004. október 11-én felszólította az alperest 7.689.051 forint

megfizetésére. Az alperes 2004. október 21-i válaszlevelében előadta, hogy nem zárkózik el a tényleges teljesítéseken alapuló számlák kiegyenlítésétől, és kérte, hogy a felperes szállítóleveleket és más bizonylatokat mutasson be. Az alperes arra hivatkozott, hogy a tényleges szállítások eltértek a számlaadatoktól.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárásban már rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azzal egészíti ki, hogy a felek között a korábbi időszakban olyan gyakorlat alakult ki, amely szerint az alperes részéről az általa végzett építkezésekhez az építőanyagokra vonatkozó megrendelés a felperes felé szóban, telefonon vagy faxon történt, kivételesen írásban, és a megrendelésről a felperes telepvezetője, F. M., több példányos átíró tömbbe történő feljegyzést készített, majd ennek egyik példányával (amelyet a felek szállítólevélnek tekintettek) a szállítás megtörtént. Ezek az átíró tömbből kitépett, egyes megrendelők, az alperes dossziéjába visszakerültek, és a megrendelésekről összesítések, majd azok alapján számlák készültek. Az összes szállítás értéke: 7.893.609 forint volt. Az alperes mindösszesen 250.000 forintot fizetett meg, és 140.000 forint értékű áru leszállítását szóban vitatta, de a fennmaradó 7.503.609 forint összegre vonatkozóan a felperes alkalmazottja, F. M., és az alperes alkalmazásában eljáró Gy. D. közötti beszélgetés során vita nem volt, Gy. D. mintegy a további fennmaradó követelést elismerte, de erről semmilyen írásos dokumentum nem készült.

A felperes a módosított, végleges keresetében 7.689.051 forint tőke és ennek 2004. október 29-től a kifizetés napjáig járó évi 11 % késedelmi kamata, továbbá a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 2004. május 15-től 2004. szeptember 16-ig történt áruszállítások ellenértékeként, és utalt arra, hogy az alperes 140.000 forint kivételével a tartozását szóban elismerte.

Az alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte. Nem vitatta, hogy a felperes építőanyagot szállított az alperes különböző építkezéseihez, azonban a keresetben megjelölt összeget nem fogadta el.

Kifogásolta, hogy a felperes szállítóleveleket nem állított ki. Vitatta a kereset összecszerűségét, de nem tudta meghatározni, hogy mekkora a felperes által ténylegesen leszállított építőanyag ellenértéke, erről az alperesnek nem volt saját nyilvántartása. Előadta, hogy a felperesen kívül több építőanyag-kereskedő cég is végzett szállításokat a perbeli időszakban az építkezésekre.

Az elsőfokú bíróság a felek előadása, Cs. Z., Gy. D., F. M., id. P. J., ifj. P. J., Sz. Zs. és N. Zs. tanúvallomása, G. I. személyes előadása és a becsatolt okiratok alapján megállapította, hogy a felek között a Ptk. 379. § (1) bekezdés szerint minősülő szállítási szerződés jött létre, ugyanakkor a Pp. 164. § (1) bekezdésében írt bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tett eleget, nem bizonyította, hogy milyen mennyiségű árut és milyen értékben szállított le az alperesnek. A felperes által csatolt számlák és a belső nyilvántartás iratai nem minősülnek megfelelő bizonyítéknak arra nézve, hogy a felek között milyen szerződés alapján, milyen mennyiségű és értékű áru került átadásra. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint kizárólag szabályszerűen kiállított és az alperes által is aláírt szállítólevél, mint szigorú számadású bizonylat szolgálhatna bizonyítékul a felperesi követelésre. Felperes nem bizonyította azt sem, hogy az alperes a tartozását elismerte volna, így a bizonyítékok értékelése alapján a keresetet elutasította és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alapján a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíj, mint perköltség megfizetésére kötelezte a felperest.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést (20. sorszám), elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemmel megegyező ítélet meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ténymegállapításai részben iratellenesek, ugyanis az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe és nem is értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, de ennek okát nem adta. Hiányolta a bizonyítékok teljes körű értékelését és az indokolási kötelezettség teljesítését.

Felhívta a figyelmet arra, hogy már a keresetlevél benyújtásakor, de a per későbbi szakában is becsatolásra kerültek szállítólevelek, amelyek közül kettőt az alperes részéről Cs. Z. (a beruházás vezetője) alá is írt, és olyan szállítólevelek is csatolásra kerültek, amelyekkel a gyártó közvetlenül az alperes részére szállította le az építőanyagot. Kijelentette, hogy a felek közötti elszámolás a korábbi évek gyakorlatának megfelelő volt. Állította, hogy a felperesnél átíró tömbökben nyilvántartott rendelések és a kiszállítást igazoló bizonylatok utóbb nem voltak manipulálhatók, és utalt arra, hogy az elszámolási rend demonstrált gyakorlatát az alperes nem vitatta. Előadta, hogy az alperes nem vitatta a szállítási, illetve az adásvételi szerződés létrejöttét, a szállítások tényét, és az alperes 2.000.000 forint megfizetésére több esetben egyezségi ajánlatot tett, a korábbi vitatása pedig csak százezres nagyságrendű volt. Véleménye szerint ezeket a körülményeket, illetve a tanúvallomásokat sem értékelte megfelelően az elsőfokú bíróság. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte azt sem, hogy a felperes a keresetnek megfelelő számlát kibocsátotta az alperes felé és a számlák áfa-tartalmát be is fizette, az pedig nem zárható ki, hogy az alperes ezen számlákat költségként elszámolta, illetve a számlák alapján az áfát visszaigényelte. A felperes bejelentette, hogy a felperesi társaság az alperes nem fizetése miatt nehéz anyagi helyzetbe került, ezért hitelt kellett felvennie, amelyet a mellékelt iratokkal igazol.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

A fellebbezés megalapozott.

A Ptk. 379. § (1) bekezdése szerint szállítási szerződés alapján a szállító köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban vagy időszakban

a megrendelőnek átadni, a megrendelő pedig köteles a dolgot átvenni és az árát megfizetni.

Az elsőfokú bíróság a fenti jogszabályi rendelkezés alapján helytállóan minősítette a felek jogviszonyát, azonban részben iratellenesen, részben a bizonyítékok nem megfelelő egybevetésével állapította meg a tényállást, és a jogi következtetése nem helytálló.

A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A Pp. 163. § (2) bekezdése ezzel összefüggésben úgy rendelkezik, hogy a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

A fenti jogszabályi rendelkezések alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékokat az alábbiak szerint értékelte.

Helytálló volt az elsőfokú bíróság álláspontja abban, hogy a felperesnek kell bizonyítania a leszállított áruk mennyiségét és értékét, azonban megalapozatlan volt a felperes által becsatolt számlák és a felperesi belső nyilvántartás iratainak mellőzése azon az alapon, hogy azok nem teljes bizonyító erejű magánokiratok. Nem helytálló az elsőfokú bíróságnak az a megközelítése, hogy kizárólag a szabályszerűen kiállított és az alperes által is aláírt szállítólevél mint szigorú számadású bizonylat szolgálhatna bizonyítékkul arra, hogy a felperes a perbeli követelésnek megfelelő mennyiségű és értékű árút az alperesnek átadta.

A Pp. 166. § (1) bekezdése szerint bizonyítási eszközök különösen a tanúvallomások, szakvélemények, a szemlék, az okiratok és egyéb tárgyi bizonyítékok.

Nemcsak a teljes bizonyító erejű magánokirat, illetve a szigorú számadású bizonylat vehető figyelembe bizonyítékként, hanem a felek által becsatolt egyéb iratok, a meghallgatott tanúk vallomásai és a felek képviselőinek személyes előadása is.

A felperes által előadott és az alperes által nem cáfolt tények vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az alperes a 2005. október 18-i tárgyaláson a kereset jogalapját nem vitatta, hanem csak az összegerszerűséget. Az alperes nem vitatta azt sem, hogy írásban nem jött létre a felek között szerződés, és a felperes építőanyagot szállított az alperes építkezéseihez. Az alperes azt sem vitatta, hogy a megrendeléseket telefonon, faxon vagy személyesen adta le a felperesnek.

Az alperes nem tudott egyértelmű állítást tenni arról, hogy visszaküldte-e a felperes részére a számlákat, a számlák visszaküldésére és konkrét számlareklamációra nem is hivatkozott, így ezeket nem is igazolta.

A felperes nyilatkozata, a felperes ügyvezetőjének, G. I.-nek a személyes előadása mindvégig következetes volt, amely szerint általában nem készültek szállítólevelek, a felek korábbi szerződéses jogviszonya is hasonló gyakorlat alapján zajlott le (pl. a 2003. évben). Meggyőző és életszerű volt az a felperesi állítás, amely szerint csak néhány esetben tartózkodott az alperesi építkezésen olyan személy (pl. Cs. Z.), aki a szállítólevelet aláírhatta, de általában ilyen személy nem volt ott.

Cs. Z., aki az alperesi beruházás vezetője volt, a 2006. július 3-i tárgyaláson (10. sorszámú jegyzőkönyv) a felperes részéről tanúként bejelentett és meghallgatott F. M. (a felperes telepvezetője) előadásával lényegében egyezően adta elő, hogy írásban, faxon és szóban történtek a megrendelések, és általában ő írta le, milyen

anyagra volt szükség, így az anyagokat nem cégszerűen, nem az ügyvezető rendelte meg a felperestől, és ez volt az évek során kialakult gyakorlat. Amikor megérkezett az áru, egy bizonyos időn belül megkapták az összesítést, azután közölték a felperessel, hogy mikor tudnak fizetni, és arra az időre a felperes kiállította a számlát. Cs. Z. úgy nyilatkozott, nincs arról tudomása, hogy a megrendelt árut a felperes nem szállította le, és megerősítette, hogy az építkezéseken általában nem volt olyan személy, aki aláírta volna a felperesi szállítóleveleket és igazolta volna a felperesi szállításokat.

A szállításokat illetően F. M. előadását a tanúként meghallgatott Sz. Zs., ifj. P. J. és id. P. J. 2006. július 3-i tanúvallomása, továbbá N. Zs. 2006. április 24-i tanúvallomása is alátámasztotta.

Az alperes a peres eljárásban csak általánosságban hivatkozott arra, hogy a felperes belső nyilvántartása esetleg manipulált. A felperes a 2006. július 3-i tárgyaláson kifejezetten kérte megjelölni az alperessel, hogy milyen elszámolásokat tart manipulálnak, de erre nézve az alperes semmilyen konkrét állítással nem szolgált.

Az elsőfokú bíróság többször, így a 2007. május 17-i tárgyaláson is felhívta a feleket, hogy bizonyítékaikat csatolják be, így felperest arra, hogy a keresetét pontosítsa, a számlák alapját képező okiratokat jelölje meg és csatolja azokat, és felhívta az alperest, hogy a felperesi dokumentumokra nyilatkozzon.

A felperes 17. sorszám alatt nemcsak a számlákat, hanem az azok alapját képező átíró tömbből fénymásolt megrendelőket és közvetlenül a számlázás alapját képező összesítéseket is csatolta, amelyekből azok összevetését követően egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes által az alperesnek leszállított áruk mindösszesen 7.893.609 forint értéket képviseltek, és az alperes összesen 250.000 forintot fizetett meg, így a fennmaradó összeg 7.643.609 forint.

A felperes tehát a felek korábbi gyakorlatát demonstráló 2003. évi, valamint a perbeli időszakra vonatkozó 2004. évi, a tanúk által alátámasztott dokumentációt csatolta. Az alperes pedig semmilyen konkrét, számlareklamációra vonatkozó iratot nem csatolt.

A 2004. október 21-i alperesi levél sem konkrét számla visszaküldésére és reklamálására vonatkozik, hanem olyan szállítólevelek hiányát kifogásolja, amelyekről tudnia kellett, hogy a felek közötti szállításokról általában nem készültek, kivéve a Cs. Z. által aláírt szállítóleveleket (2004. augusztus 13. és 2004. augusztus 18.).

A felperes keresetének megalapozottságához erősítő bizonyíték lehetett volna az a hangfelvétel, amelyet a felperes az eljárás anyagává kívánt tenni, de annak csatolásához az alperes nem járult hozzá. A hangfelvétel tartalmát illetően azonban F. M. tanúkénti meghallgatása során tett nyilatkozata figyelembe vehető bizonyítékként szolgál. Azon túlmenően, hogy 140.000 forint összeget vitatott az alperes, a tanúvallomásból megállapíthatóan más mennyiségi és minőségi vitatásra vonatkozó, a szállítások időpontjában keletkezett alperesi dokumentum nem került csatolásra, de ilyenre az alperes nem is hivatkozott.

Az alperes nem vitatta a felek 2003. évi szállítási számlázási gyakorlatát, és csak közvetve, összecszerűleg vitatta a felperes perbeli követelését, amely lényegében azonos módszerrel, azonos technikai megoldásokkal és ugyanazon személyek közreműködésével keletkezett.

Mindezt összességében mérlegelve a Fővárosi Ítéltábla a felperesi előadást a tanúvallomásokkal és a felperes által csatolt iratokkal egybevetve úgy értékelte, hogy a felperes 7.503.609 forint értékű építőanyag alperes részére történő leszállítását megfelelően dokumentálta és bizonyította. Az alperes a megrendelése alapján folyamatosan átvette az árut, azt az építkezéseinél felhasználta. A beruházás folyamatában sem mennyiségi, sem minőségi kifogást nem támasztott, a

számlákat nem küldte vissza, azokat csak utólag és általánosságban kifogásolta, noha azok kiállítása a korábbi közös megegyezésen alapuló gyakorlatnak megfelelően történt. Az alperes a rendelkezésre álló adatok alapján megállapíthatóan szeretett volna tulajdoni részt szerezni a felperesi cégben, és amikor ez a törekvése nem járt sikerrel, elzárkózott a fizetéstől. Közvetve erősíti a felperesi előadást a felperes által csatolt, a felvett hitelre vonatkozó dokumentáció, illetve az a tény, hogy a 2007. május 17-i tárgyaláson az alperes perbeli vagy peren kívüli egyezségként 2.000.000 forint megfizetését ajánlotta fel.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest 7.503.609 forint tőke és ezen összegnek a módosított keresettel egyező 2004. október 29-i kezdőnappal és az eredeti keresetben írt évi 11 % mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Fővárosi Ítélőtábla az eredeti kereseti kérelemben meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest, ugyanis figyelemmel volt a kereseti kérelem és a fellebbezési kérelem korlátaira. A felperesi gazdálkodó szervezet a kereseti kérelmében évi 11 % késedelmi kamatra tartott igényt az alperesi gazdálkodó szervezettől, és a későbbiekben „törvényes” késedelmi kamatot kért, de ezt nem pontosította, illetve az eredeti kereseti kérelemhez képest ténylegesen nem módosította.

A felperes túlnyomórészt pernyertes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 81. § (1) bekezdése valamint a 239. §-a alkalmazásával a Fővárosi Ítélőtábla marasztalta az alperest a pernyertesség és pervesztesség arányaihoz igazodóan a perköltség viselésében.

A felperes a kereseti kérelmén 7.643.609 forint kereseti pertárgyérték után az Itv. 42. § (1) bekezdésének a) pontja alapján 458.600 forint illetéket rótt le, az eljárás során azonban a véglegesített keresete 7.689.051 forint megfizetésére irányult, így

461.346 forint lenne a kereseti illeték, és ugyanennyi a fellebbezési illeték mértéke az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján. Az alperes 7.503.609 forintra, a felperes pedig 185.442 forintra pervesztes lett. A felperes a perköltség részét képező illetékből 22.248 forintot köteles viselni, ezért igényt tarthat az alperestől a kereseti kérelmen illetékbélyegben megfizetett 436.352 forintra. Ez az összeg kiegészül a felperes jogi képviselőjével az első- és másodfokú eljárásban az ügyvédi munkadíjjal, melynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése alapján a pertárgy értékére, a kifejtett ügyvédi tevékenységre és időigényességére figyelemmel az elsőfokú eljárásra 360.000 forintban, a másodfokú eljárásban 180.000 forintban (összesen: 540.000 forintban) állapított meg, amely a 4/A. §-a értelmében az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A felperes a fellebbezési eljárásban illetékfeljegyzési jogban részesült, ezért a Fővárosi Ítéltábla az Itv. 74. § (3) bekezdése értelmében alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (3) bekezdése alapján kötelezte az alperest 341.844 forint eljárási illeték állam részére külön felhívásra történő megfizetésére. Ez az összeg a 461.346 forint kereseti és 461.346 forint fellebbezési illeték összegének és a felperes által viselt illetéknek a különbözete, amelyet csökkenteni kell a felperes által megfizetett illetéknek azzal a részével, amelyet az alperes perköltség részeként fizet a felperesnek (822.692 forint - 22.248 forint - 458.6000 forint = 341.844 forint).

Budapest, 2008. december 16.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s.k.

előadó bíró

s.k.

Dr. Sándor Ottó

bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő